

**KÄVLINGEÅNS
VATTENRÅD**

PROTOKOLL

2017-03-02

STYRELSEN FÖR KÄVLINGEÅNS
VATTENRÅD

Närvarande

Ledamöter:

Kommunrepresentanter	Thomas Quist	Sjöbo kommun (ordf.)
	Solveig Ekström Persson	Lunds kommun (vice ordf.)
	Miroslav Han	Eslövs kommun
	Thomas Lövskog	Kävlinge kommun
	Kenneth Strömbeck	Tomelilla kommun
Areella näringar/markägare	Håkan Lindqvist	LRF
	Carl von Friesendorff	Jordägarförbundet
Dikningsföretagen	Håkan Olsson	
Företag/industrier	Gert Andersson	Nordic Sugar Örtofta
Naturvården	Nils Engleson	Naturskyddsföreningen
Fiskevården	Anders Eklöv	Kävlingeåns – Löldeåns fvo

Ersättare:

Kommunrepresentanter	Håkan Bjelkengren	Eslövs kommun (tjänstgör § 1-8)
	Kurt Hagenrud	Hörby kommun (t.o.m. § 7, kl 11.25, tjänstgör § 1-7)
	Lennart Nilsson	Lomma kommun (tjänstgör § 1-8)
	Peter Boström	Tomelilla kommun
Sydvatten	Svante Lönnquist	(tjänstgör § 1-8)
VA SYD	Bengt Andersson	(tjänstgör § 1-8)

Adjungerade:

	Cecilia Backe	Lunds kommun
	Anna Olsson	Kävlingeåns vattenråd
	Jonas Johansson	Kävlingeåns vattenråd
Konsult:	Tette Alström	Ekologgruppen

Plats:

Kommunhuset Kristallen i Lund

Tid:

Torsdagen den 2 mars kl. 09.00 – 12.00

Bilagor:

1. Preliminär årsredovisning för 2016
2. VVP: Aktuella åtgärder
3. Detaljerat bokslut per verksamhet 2016
4. Presentation: Vattenvårdsprogram Kävlingeån etapp II samt Projekt Vombsjön
5. Rapport av C. Bernes m.fl. (2015): Inverkan av reduktionsfiske på övergödda sjöars vattenkvalitet

§ 1.
Val av justerare
Dagordningen
Föregående protokoll

Thomas Quist hälsar alla välkomna och öppnar mötet.

Tillägg till dagordningen:

- § 5, Vattenförvaltning
- Aktuella samråd/remisser

Styrelsen beslutar:

- **att utse Carl von Friesendorff att jämte ordföranden justera dagens protokoll,**
- **att godkänna dagordningen, samt**
- **att godkänna föregående protokoll från Kävlingeåns vattenråds styrelsemöte 2016-12-01 och lägga det till handlingarna.**

§ 2.
Anmälningar

Anmälningar:

- Protokollsutdrag, 2017-01-17, från Sjöbo kommun gällande val av ombud till Kävlingeåns vattenråds årsstämmor 2017-2018
- Yttrande, 2016-12-02, angående vattenkraftanläggning på fastigheterna Lilla Harrie 4:2 i Kävlinge kommun, samt Bösmöllan 261 och Mellanmöllan 1:1 i Lunds kommun
- Remiss, 2016-12-08, från Länsstyrelsen i Västra Götalands län gällande förslag till åtgärdsprogram för ålgräsängar
- Ansökan, 2016-12-13, om tillstånd för miljöfarlig verksamhet för djurhållning på fastigheten Mariannelund 3:19 och 3:16 i Höörs kommun
- Yttrande, 2017-01-17, gällande ansökan om tillstånd till fjäderfäproduktion på fastigheten Mariannelund 3:19 och 3:16 i Höörs kommun
- Yttrande, 2017-01-13, gällande VA-plan för Sjöbo kommun
- Skrivelse från Kävlinge kommun, 2016-12-28, till markägare gällande avverkning längs Kävlingeåns norra sida
- Samrådsinformation, 2017-01-26, angående utbyggnad av kläckerianläggning på fastigheten Ågerup 2 2:12 i Sjöbo kommun
- Samarbetsavtal för VattenAtlas, 2016-12-01
- Ansökan, 2016-12-01, Lokala naturvårdssatsningen, LONA, för "Bäcken i byn", Södra Sandby, Lunds kommun
- Meddelande, 2016-11-29, om slututbetalning för Vattendialog Torpsbäcken
- Ansökan, 2016-12-07, om bidrag till projektet "Vattendialog Borstbäcken"
- Länsstyrelsens beslut, 2016-12-13, om bidrag till projektet "Vattendialog Borstbäcken"
- Ansökan, 2016-12-07, om bidrag till "Projekt Vombsjön"
- Länsstyrelsens beslut, 2016-12-13, om bidrag till "Projekt Vombsjön"
- Tilläggsbeställning, 2017-01-30, för Vattenvårdsprogram Kävlingeån gällande Projekt Vombsjön

-
- Förhandsförbindelse, 2017-02-01, för anläggning av damm/våtmark på fastigheten Ry 4:1_öster i Eslövs kommun, projekt nr 750
 - Förhandsbesked, 2016-12-20, gällande förstudie miljöinvesteringar Östra Strö 16:9 i Eslövs kommun, projekt nr 759
 - Anmälan om vattenverksamhet, 2017-01-04, för anläggning av våtmark på fastigheten Östra Strö 16:9 i Eslövs kommun, projekt nr 759
 - Komplettering till anmälan om vattenverksamhet, 2017-02-01, för anläggning av våtmark på fastigheten Löddesnäs 1:1 i Lomma kommun, projekt nr 767
 - Länsstyrelsens beslut, 2016-12-12, angående tillsyn av vattenverksamhet, översvämning på fastigheten Assmåsa 4:57 i Sjöbo kommun

Tillägg till anmälningarna:

- Beredningsgruppens minnesanteckningar 2017-01-18
- Länsstyrelsens beslut, 2017-02-09, gällande tillstånd enligt miljöbalken för djurhållning på fastigheten Pålstorp 1:1 i Sjöbo kommun
- Skrivelse från VA SYD, 2017-02-14 angående avveckling av Norra vattenverkets dricksvattenbrunnar i Eslövs kommun
- Samråd, 2017-02-22, gällande Översiktsplan för Eslövs kommun
- Samrådsinformation, 2017-02-28, angående utbyggnad av köttdjursanläggning på fastigheten Vomb 1:3 i Lunds kommun
- Länsstyrelsens beslut, 2017-02-23, angående anmälan om vattenverksamhet för att anlägga våtmark på fastigheten Ry 4:1 i Eslövs kommun, projekt nr 750
- Länsstyrelsens beslut, 2017-02-23, angående dispens från naturreservats föreskrifter och strandskyddsbestämmelser för anläggande av damm m.m. inom naturreservatet Löddeåns mynning på fastigheten Löddesnäs 1:1 i Lomma kommun, projekt nr 767

Styrelsen beslutar:

- **att lägga anmälningarna med ovanstående tillägg till handlingarna.**

§ 3.
Årsredovisning 2016
Bilaga 1 & 3

Anna Olsson redogör för förslag till årsredovisning med verksamhetsberättelse och bokslut enligt bilaga 1, samt detaljerat bokslut per verksamhet enligt bilaga 3. Föreningen har vid årsskiftet totalt ca 7 663 tkr i eget kapital och projektskulder varav ca 253 tkr i eget kapital. Synpunkter på årsredovisningen lämnas till Anna snarast. Revisionen granskar och lämnar eventuella synpunkter på årsredovisningen innan den går till styrelsen för slutgiltigt beslut om godkännande på nästa styrelsesammanträde i april.

Övrigt

Inga övriga ärenden.

Styrelsen beslutar:

- **att godkänna preliminär årsredovisning för 2016, samt**
 - **att lägga övrig information till handlingarna.**
-

§ 4.
Recipientkontroll

Övrigt

Ny upphandling av konsult ska göras för 2018-2020. Ärendet tas upp på nästa styrelsesammanträde.

Styrelsen beslutar:

- **att lägga informationen till handlingarna.**

§ 5.
Vattenförvaltning

Aktuella samråd/remisser

Utbyggnad av köttdjursanläggning Vomb 1:3

Synpunkter på samrådsmaterialet ska lämnas senast den 26/3. Kansliet tar fram förslag till yttrande, Thomas Quist tar beslut om yttrande enligt gällande delegationsordning.

Översiktsplan Eslöv

Eslövs kommun har sänt ut översiktsplan för samråd. Yttrande lämnas senast 31/3, kansliet tar fram förslag och Thomas Quist tar beslut om yttrande enligt gällande delegationsordning.

Vattenmyndighetens åtgärdsprogram

Anna Olsson informerar kort om Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2016-2021. Vattenmyndigheterna tog beslut om åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer i december 2016, ett år efter det skulle ha beslutats. Förslaget till åtgärdsprogram skickades ut 2015, men efter begäran från bl.a. LRF, VA SYD och Svedala kommun lyftes förslaget till regeringen. Därefter gjordes t.ex. ändringar i de åtgärder som riktades till Jordbruksverket. Det nya åtgärdsprogrammet är mera genomarbetat med tydligare motiveringar. Det nya åtgärdsprogrammet föranleder inga ändringar i vattenrådets arbete då vårt arbete stämmer överens med åtgärdsprogrammets syfte.

Carl von Friesendorff påpekar att i det förra åtgärdsprogrammet skrevs att myndigheter ”bör” genomföra åtgärderna i åtgärdsprogrammet, medan man i det nya åtgärdsprogrammet istället skrivit att myndigheter ”ska” genomföra åtgärderna.

Jonas Johansson påpekar att det är viktigt att information om det nya åtgärdsprogrammet sprids internt på kommunerna.

Åtgärdsprogrammet hittas här:

<http://www.vattenmyndigheterna.se/SiteCollectionDocuments/sv/sodra-ostersjon/publikationer/beslut-2016/fp-del4-sovd.pdf>

Övrigt

Inga övriga ärenden.

Styrelsen beslutar:

- **att lägga informationen till handlingarna.**
-

§ 6.
Vattenvårdsprogram Kävlingeån etapp II
Bilaga 2 & 4

Aktuella åtgärder

Tette Alström redovisar aktuella åtgärder inom etapp II enligt bilaga 2 & 4. Presentationen finns även på hemsidan: <http://kavlinge.se/Styrelsen.html>.

Dammar och våtmarker

Eslövs kommun

Nr 759, Östra strö 16:9. Damm på ca 1 ha, anmälan om vattenverksamhet inskickad.

Nr 750, Ry 4:1. Fosfordamm, anmälan om vattenverksamhet inskickad.

Nr 772, Getinge 4:1. Ytterligare provtagning har genomförts som visar att det finns förhöjda halter av vissa ämnen. Beredningsgruppen tar ställning till projektet vid nästa sammanträde.

Lomma kommun

Nr 767, Holländarehusen. Gäddvåtmark. Området är belagt med beträdnadsförbud under häckningsperioden (15/4-15/7), entreprenadarbetena kommer därför att genomföras i augusti.

Lunds kommun

Nr 777, Södra Sandby 67:2. Fördröjningsvåtmark som ska ta emot dagvatten från Södra Sandby. Möjlighet finns att även jobba med rekreationsstråk och avfasning längs anslutande dike.

Sjöbo kommun

Nr 372, Björka. Ett nytt inlopp har installerats och skötselrådet har nu bildats.

Vattendialog Borstbäcken

Projektet har fått finansiering från länsstyrelsen under januari-mars för fem möten samt stickprovtagning av vattenkemi vid två tillfällen och bekämpningsmedel vid ett tillfälle under samma period. Program för sammanträden har tagits fram efter markägarnas önskemål. En vattendragsvandring, en fältvandring samt ett eller två uppföljande möten för deltagarna i dialogen kommer att anordnas senare i vår.

Thomas Quist påpekar att arbetet med vattendialog uppmärksammas och sprids t.ex. genom pressmeddelanden om vattendragsvandring och fältvandring.

Fiskevård

Sularpsbäcken

I början av december skickades en LONA-ansökan in för projektet "Bäcken i byn" i samarbete med Lunds kommun och Framtid Södra Sandby. I projektet planerades bland annat flera informationsaktiviteter, anläggande av naturstig, borttagning respektive ombyggnad av vandringshinder, samt anläggning av lekbottnar för havsöring. Projektet beviljades stöd förutom för åtgärdande av vandringshinder samt anläggning av lekbottnar. Medel för dessa åtgärder finns inom andra anslag hos Länsstyrelsen, som vattenrådet kommer att söka istället.

Harlösabäcken

I Harlösabäcken tittar Ekologgruppen på möjligheter för utrivning av vandringshinder. Möten ska genomföras med samfällighet och berörda grannar.

Förstudie Vassen

Vattenrådet har beviljats LOVA-stöd för en förundersökning inför restaurering av Vassen i Torpsbäckens avrinningsområde. Vassen är en liten sjö som dämades upp på 30-talet och vid provtagning inom Vattendialog Torpsbäcken noterades att fosforhalten ökade markant nedströms Vassen. Förstudien ska bland annat utreda möjligheterna till att förbättra förutsättningarna för att reducera näring och bidra till flödesdämpning samt förbättrade vandringsmöjligheter för fisk.

Markersättning

Ekologgruppen har på uppdrag av Kävlingeåns vattenråd och Höje å vattenråd genomfört en utredning av markersättningsnivåer för vattenvårdsåtgärder. Jonas Johansson presenterar resultaten från denna utredning.

Markersättning har alltid betalats ut inom Kävlingeåprojektet och har då baserats på markvärde istället för miljönytta. Marknadsvärdet för mark har ökat kraftigt i Skåne, men markersättningen för vattenvårdsåtgärder har inte stigit i motsvarande omfattning.

Förslaget som arbetats fram utgår från åtgärdens miljönytta. Utrymmet för markersättning beräknas genom att dra de beräknade åtgärdskostnaderna från den beräknade miljönytta projektet medför. Miljönyttan fås från en vedertagen modell som Länsstyrelsen använder vilken har forskats fram av bl.a. Våtmarkscentrum på högskolan i Halmstad.

Markersättningen får dock aldrig överstiga 50 % av markvärdet.

Förslaget motiveras med att det alltid ska finnas ett markägarintresse vilket är en förutsättning för ett lyckat projekt, samt att ingen mark köps in utan ersättning betalas ut för upplåtelse av mark. Förslaget innebär en höjning jämfört med dagens nivå, men medför inte en alltför stor skillnad. Beslut om utredningen om markersättning tas på nästa styrelsemöte.

Övrigt

Carl von Friesendorff meddelar att Fortifikationsverkets arbete med att bygga ut VA-nätet till att omfatta flera mindre byar och gårdar i närområdet vid Revingehednu håller på att avslutas.

Cecilia meddelar att Vombs by kommer att anslutas till Veberöds VA-nät 2018-2019.

Styrelsen beslutar:

- **att godkänna fortsatt arbete inom etapp II i enlighet med redovisad planering, samt**
- **att lägga övrig information till handlingarna.**

§ 7.

Vombsjön – Kunskapssammanställning och framtida åtgärder

På styrelsens sammanträde i september fick kansliet i uppdrag att sammankalla en arbetsgrupp för Vombsjön och att försöka hitta extern finansiering av en inledande utredning med uppdatering av kunskapsläge och förslag på fortsatt arbete för att förbättra vattenkvaliteten i Vombsjön. I december ansökte kansliet om finansiering från Länsstyrelsen,

vilket beviljades. Länsstyrelsen finansierar projektet med 150 000 kr medan vattenrådet självt bidrar med 50 000 kr. Ekologgruppen har fått uppdraget som ett tillägg till Vattenvårdsprogrammet och projektet ska redovisas i slutet av mars.

Tette Alström informerar kort om utredningen. Arbetet med att sammanställa befintlig information pågår. Sammanställning av mätresultat från sjöns tillflöden visar att den externa belastningen till Vombsjön har minskat. Under 70- och 80-talet skedde en inlagring av fosfor i sjön, medan man från 90-talet och framåt kan se att det vissa år sker en inlagring och vissa år ett utläckage. En grov uppskattning av fosforbalansen har gjorts som visar att ca 360 ton fosfor ligger hårt bundet i sedimentet medan 230 ton är löst bundet och kan frisläppas vid syrefria förhållanden.

Styrelsen beslutar:

- att uppdra åt arbetsgruppen för Vombsjön att besluta om slutrapportering till Länsstyrelsen för Projekt Vombsjön, samt
- att lägga övrig information till handlingarna.

§ 8.
Övriga frågor
Bilaga 5

Sammanträdestider 2017

Styrelsen:		
27/4	09.00	Sjöbo
21/9	09.00	Tomelilla
7/12	09.00	Eslöv
Stämman och konstituerande styrelsesammanträde		
18/5	09.00	Hörby
Beredningsgrupp:		
29/3	08.30	Höör
23/8	08.30	Kävlinge
8/11	08.30	Lomma

Aktuellt om Kävlingeåns huvudfåra

Jonas Johansson informerar om aktuella frågor som berör Kävlingeåns huvudfåra. Presentationen finns även på hemsidan: <http://kavlinge.se/Styrelsen.html>

Dämmen/möllor i Kävlingeån

Dämmena i Kävlingeån är medeltida, men inga byggnader från denna tid finns kvar. Dämmena hindrar rörligheten i ån och har även förändrat livsmiljöerna på dessa platser. Kulturmiljöer hittas framför allt vid Bösmöllan, Kvarnvik och Krutmöllan.

De strömmande sträckor som tidigare fanns i ån är uppdämda, vilket istället har skapat lugnflytande sträckor. De livsmiljöer som strömsträckor ger är idag väldigt ovanliga.

Fiskevårdsteknik har på uppdrag av vattenrådet utrett effekter av en återställning alternativt miljöanpassning av Kävlingeån. Utredningen visar att det finns en stor potential för återställning av ån, och ett återskapande av strömvattenmiljöer kan bidra till att flera miljömål kan uppnås.

Elproduktion/vattenkraft i Kävlingeån

I Kävlingeåns huvudfåra finns tre vattenkraftverk; Lilla Harrie valskvarn, Bösmöllan och Kvarnvik. Kraftverken har en relativ liten elproduktion, exempelvis Lilla Harrie som producerar ca 500 MWh/år. Kraftverken saknar tillstånd enligt Miljöbalken och ägarna har förelagts av Länsstyrelsen att söka tillstånd för verksamheten.

Ansökan om tillstånd innefattar arbete med att ta fram miljökonsekvensbeskrivning för verksamheten, ge förslag på fiskvägar samt förslag på villkor för verksamheten. Denna process blir dyr för berörda, men det är rimligt att man ska ha tillstånd enligt gällande miljölagstiftning om man bedriver en verksamhet som påverkar miljön.

Flertalet som yttrat sig i ärendena menar att verksamheterna inte bör få tillstånd då ett av kriterierna för tillstånd är att nyttan av verksamheten ska överstiga kostnaden, vilket den inte gör om man räknar in samtliga kostnader.

Om tillstånd ges ska fiskvägar anläggas vilket då bekostas av ägarna. Om tillstånd inte ges kommer troligtvis ett krav på utrivning, vilket Länsstyrelsen har möjlighet att ge bidrag till och även vattenrådet kan teoretiskt hjälpa till.

Vid de uppdämda partierna av ån har ett nytt naturtillstånd uppkommit och vissa anser att de värden som finns i dessa miljöer inte ska förstöras. Jonas menar däremot att dessa livsmiljöer finns på många platser men däremot är det brist på strömmande vattenmiljöer och utrivning av de gamla dämmena kan åter skapa livsmiljöer med ett mycket högre naturvärde.

Carl von Friesendorff påpekar att vattenspeglarna som skapats vid dämmena i ån har betydelse för grundvattenbildningen, vilket bör beaktas vid ett eventuellt beslut om utrivning.

På flera ställen i Sverige har man nu slutat bygga fiskvägar, exempelvis i Mörrumsån har man beslutat att riva ut kraftverket i Marieberg och i Rönne å har flera lokalpolitiker gått samman och skrivit en debattartikel i frågan som publicerats i Helsingborgs Dagblad. Klippans kommun har nu också anställt en person som ska arbeta med återställningen av Rönne å.

En återställning av Kävlingeån kan gynna det lokala näringslivet och även påverka besöksnäring, turism och fiske. En annan effekt av en återställning gör att möjligheten att nå vattendirektivets krav ökar.

Ett kort videoklipp som beskriver produktionsmängd för småskaliga respektive storskaliga vattenkraftverk finns här:

<https://vimeo.com/201189283>

Trädfällning/strandskydd

På en sträcka mellan Furulund-Borgeby/Löddeköpinge längs med Kävlingeån har ett stort antal träd fällt inom strandskyddat område.

Strandskyddet har två syften: att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden, samt att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Strandskyddet gäller vid samtliga stränder vid havet, insjöar, vattendrag och övriga vatten oavsett storlek, både i tätort och glesbygd. Det generella strandskyddet är 100 m från strandkanten, men på vissa platser har strandskyddet utökats till 300 m. Länsstyrelsen i Skåne har dock genom ett beslut 1996 tagit bort strandskyddet från en del mindre vattenförekomster.

Inom strandskyddsområde är det förbjudet att uppföra nya byggnader eller ändra de som redan finns, att utföra andra anläggningar eller anordningar som strider mot strandskyddets syfte, samt att utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv, exempelvis att fälla träd. Åtgärder som behövs för jordbruket och som för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet är undantagna förbudet.

Kommunerna ansvarar för att besluta om dispens från bestämmelserna om strandskydd och för att få dispens krävs särskilda skäl. För områden som skyddas även som naturreservat och nationalparker är det Länsstyrelsen som tar beslut om dispens från strandskyddet.

Allmänheten uppmärksammade Kävlinge kommun om trädfällningen i oktober, men kommunen gjorde ingenting i ärendet. Vattenrådets kansli får informationen den 23 december och åker ut mellan jul och nyår och dokumenterar avverkningen. Materialet sammanställs och levereras till Kävlinge kommun. Kommunen skickade därefter ut ett föreläggande till markägarna som nu har inkommit med svar. Markägarna pekar på jordbruksintresset och hävdar att träden hindrar vattnet från att komma fram samt att dräneringsrörens öga varit igentäppt av träden. Man menar också att framkomligheten i och tillgängligheten till ån har blivit bättre efter avverkningen.

Då man lämnat kvar trädens rötter kan inte avverkning anses vara till någon nytta för jordbruket. Skövlingen har varit brutal och helt utan hänsyn och konsekvenserna av avverkningen är förstörda livsmiljöer både i vattnet och på land och en minskad skuggning av vattnet som kommer att leda till en ökad igenväxning av ån.

Kommunen kan i nuläget inte göra något annat än att åtalsanmäla markägarna och eventuellt kan det även bli en JO-anmälan mot Kävlinge kommun på grund av bristande myndighetsutövning.

Årsstämma 2017

Kansliet föreslår att en exkursion ordnas på eftermiddagen efter årsstämman i Hörby med besök vid våtmark vid Bråån samt i Rövarekulans naturreservat.

Publicering av protokoll

För att kunna publicera protokollet från mötet på hemsidan behöver styrelsen godkänna publiceringen.

Övrigt

Thomas Quist berättar kort om en rapport som Kurt Hagenrud har skickat till honom med titeln ”Inverkan av reduktionsfiske på övergödda sjöars vattenkvalitet”. Rapporten bifogas protokollet, bilaga 6.

Cecilia Backe informerar kort om förstudie för biosfärsområde för Vombsänkan, som är ett samarbetsprojekt mellan Eslövs, Lunds och Sjöbo kommun. Sjöbo kommun har projektanställt en person som ska arbeta med förstudien.

Styrelsen beslutar:

- **att uppdra åt kansliet att ta fram förslag till program för årsstämma 2017,**
 - **att godkänna att protokollet publiceras på hemsidan, samt**
 - **att lägga övrig information till handlingarna.**
-

Thomas Quist tackar alla närvarande och avslutar mötet.

Lund som ovan

Anna Olsson
Vattenrådsmedarbetare

Justeras:

Thomas Quist, ordförande
Sjöbo kommun

Carl von Friesendorff
Jordägarna